
Univerzity: Politici nás obešli

Univerzity: Politici nás obešli

PRAHA Vysoké školy jsou rozhořčené z toho, jak funguje Poslanecká sněmovna.

Rektoři si stěžují, že jim politici dali pouhý den a půl na to, aby se vyjádřili k podobě nového vysokoškolského zákona. Na novelu přitom čekali osm let. Univerzity se teď obávají, že je nekonzultované změny, které poslanci do novely prosadili, poškodí.

Univerzitám ale vadí i způsob, jakým zákon minulý pátek sněmovnou prošel. Zarazilo je už to, že jej poslanci neprojednávali samostatně, ale přidali jej k nesouvisejícímu školskému zákonu.

Rektoři kritizují však také to, že poslanci do „jejich“ zákona přidali i několik zcela nesouvisejících paragrafů, které se týkají doby platnosti dálničních známek, benzinových pump a zaměstnanců nemocnic. Tomuto postupu se ve sněmovně říká „poslanecké přilepky“ a politici jej používají v případě, že potřebují rychle něco schválit. „Nevím, proč se to tak dělá, ale je to legislativní postup, který mi připadá nedůstojný,“ říká místopředseda České konference rektorů Petr Sába.

Z toho, jak to s vysokoškolským zákonem nakonec dopadlo, jsou rektoři zklamaní. Nová pravidla jim, alespoň co se týká hospodaření, dost uvolní ruce. Vysoké školy budou smět například převádět ušetřené peníze do dalšího roku, což dosud možné nebylo. Jenže tím, že jim politici na připomínkování zákona nechali den a půl, do zákona podle rektorů pronikly i změny, jejichž dopadů se obávají.

„Ta novela je pro nás v zásadě pozitivní. Já nechci politikům vstupovat do řemesla, ale oni se to zřejmě snažili ještě nějak vylepšit, až se nám to úplně nelíbí,“ říká Sába. Zmatky, které teď na univerzitách panují, způsobila jediná věta v zákoně, která říká, že v případě zrušení nějakého studijního programu školy budou muset vrátit peníze.

Rektoři si větu vyložili tak, že už nyní nebudou příspěvky od státu dostávat na počet studentů jako dosud, ale pouze na jednotlivé studijní programy. To by znamenalo, že by museli složitě vykazovat, jakým způsobem použili doslova každou korunu. „Nepovažuji to za šťastné, technicky by to bylo velice obtížně proveditelné,“ říká rektor Západočeské univerzity v Plzni Josef Průša. Stejně si větu v zákoně vykládají i další školy, třeba Univerzita Karlova, a nesouhlasí s ní.

Podle šéfa sněmovního školského výboru Waltera Bartoše (ODS) to ale univerzity špatně pochopily. „To si myslí jen někteří rektoři, ale není to tak. Peníze dojdou na školu v balíku podle počtu studentů a ona si to rozdělí podle svých potřeb,“ řekl Bartoš. Vysoké školy mu však oponují tím, že věta v zákoně je špatně formulovaná a dá se vykládat více způsoby. „Jsou tu oprávněné obavy. Je to důsledek toho, že bylo jen velmi málo času se k návrhu zákona vyjádřit,“ domnívá se Josef Staša, který vyučuje na právnické fakultě Univerzity Karlovy.

S tím, že školy dostaly málo času říct svůj názor, Bartoš souhlasí. „Je to oprávněná výtká. Muselo se to ale udělat rychle, aby školy už v příštím roce mohly fungovat podle nových pravidel,“ hájí se Bartoš.

O co jde v novele

Univerzitám vadí, že novela zákona o vysokých školách prošla sněmovnou velmi rychle, a školy neměly dost času se k navrhovaným novinkám vyjádřit. Důsledkem je zmatek. Univerzity se bojí, že od Nového roku už nebudou peníze dostávat na studenty, ale jen na jednotlivé studijní programy. Podle poslance školského výboru Waltera Bartoše (ODS) si to ale školy špatně vyložily. „Není to tak. Peníze dojdou na školu v balíku a ta si je pak rozdělí podle svých potřeb,“ tvrdí Bartoš.

Poslanci do novely o vysokém školství přidali i paragrafy o platnosti dálničních známek, benzinových pumpách a nemocnicích